

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség:

SZEGED, KÁRÁSZ-UTCA 9. SZÁM.

A szerkesztőség telefonja: 305.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

egész évre 96 — K. negyedévre 24. — K.
félévre 48 — K. egy hónapra 8. — K.
Egyes szám ára 30 fillér.

Kiadóhivatal:

SZEGED, KÁRÁSZ-UTCA 9. SZÁM.

A kiadóhivatal telefonja: 305.

Szeged, 1919.

VIII. évfolyam 103 szám.

Csütörtök, május 8.

Hogyan segítsünk a munkanélküliségen?

— Ankét a kereskedelmi és iparkamarában. —

(Saját tudósítónktól.) Munkaadók és munkások, a különféle kereskedelmi és ipari szakmák képviselői nagy számban gyűltek össze szerdán délután a polgármester meghívására a kereskedelmi és iparkamarában, hogy a munkanélküliség sokat vitatott, de sajnos, meg nem oldott problémáját, valahogy megoldják. Most *Betrix* ezredes francia városparancsnok kezdeményezésére jött össze az értekezlet. A városparancsnok a képviselőjét is elküldötte, aki végighallgatta majd az ülés bezártáig a hosszúra nyúlt vitát. Hogy a súlyos kérdést, amely a háborúban szenvedett egész Európa nagy problémája, hogyan foglák megoldani Szegeden, az persze ez után az értekezlet után is kérdéses. De több figyelemreméltó javaslatot tettek úgy a munkások, mint a munkaadók részéről s az életrevaló indítványok gyors végrehajtása mindenestre csökkentheti a veszedelmes mértékben elterjedt munkanélküliséget.

A polgármester a munkanélküliség okairól.

Négy órakor nyitotta meg az ülést dr. *Somogyi Szilveszter* polgármester. *Betrix* ezredes és a kereskedelmi és iparkamara kezdeményezésére hívta össze — mondotta — az értekezletet s kérte a városparancsnok jelenvált képviselőjét, hogy az elhangzó kívánalmakat tolmácsolja a városparancsnoknál. A munkanélküliség okai, szerinte, a következők: a szénhiány, amely a nagyobb üzemek fűtőanyagát teszi lehetetlenné, az *anyaghiány*, aminek oka a város elzártsága, végül *idegeneknek a városban való összehordása*. Előidézte ezt az utolsó okot szerinte az, hogy a Délvidékről sok embert elűztek állásukból s helyüket ott másokkal töltötték be. Kéri a megjelenteket, hogy olyan javaslatokkal álljanak elő, amelyekkel a munkanélküliséget inkább holnap, mint holnapután orvosolhassák.

A repülőtéri anyagok.

Az első konkrét javaslatokat dr. *Tonelli Sándor* kereskedelmi és iparkamarai titkár tette. Három kérdéssel állunk szembe — mondotta — mikor a munkanélküliséget akarjuk orvosolni. Az első az *anyagszerzés*, a másik a *munkaalkalomnak megteremtése* s a harmadik a *kereskedelem szabaddá tételének* kérdése. Az elsőre vonatkozólag elmondja, hogy a városban katonai anyagok vannak, amelyeket az ipar fölhasználhatna. Ezeket az anyagokat azonban, bár az előző kormányok elrendelték, még máig sem leltározták, kivéve az árkászoknál fölhalmozott többmillió anyagkészletet. A katonai repülőtelepen 20 millió értékű anyag volt és a telep a háború alatt 580 munkást foglalkoztatott. Még ma is

van 2—3 millió értékű gép- és anyag, de beállítottak a telepre 5—6 hivatalnokot, 25—30 munkást, akik állítólag gépek javításával és butorok készítésével foglalkoznak. A maga részéről szükségesnek tartaná, hogy az üzem szakértő vezetés alá kerüljön s hogy az összes katonai anyagot, ami csak nélkülözhető, a helyi ipar rendelkezésére bocsássák, mert a helyzet ma az, hogy az összehalmozott katonai anyag napról-napra kevesebb lesz s végül fölemészthetik, anélkül, hogy segített volna a munkanélküliségen. A munkálmak teremtésére szükségesnek tartja az építkezések megkezdését s szerinte erre volna anyag a városban. A téglagyárosok, ha kapnának szénét, azonnal megkezdhenék a kikubikolást. Végül a kereskedelmet szabaddá kell tenni. Meg kell adni az alkalmat az olcsóbb élelem beszerzésére. Honorálja a közéletmezési hivatal vezetésének buzgalmát, de bizonyos, hogy a magánkereskedői vállalkozás élelmessége jobban fel tudja kutatni a forrásokat.

Javíttassanak a háztulajdonosok!

Pálfi Dániel Tonelli javaslatait megszívlelni valóknak tartja, de úgy tudja, hogy a repülőtéri anyagokból csak a butoripar, illetőleg az asztalosok számára lehetne készleteket fölhasználni. Legtöbb a faanyag, más-egyéb elkallódott vagy már az első forradalom, vagy a kommunizmus alatt 18—20 millióra rug ez a kár. Anyagot azért majd csak lehet valahonnan szerezni, a fő hogy munkálmakokat teremtsünk. Indítványozza, hogy a sajtó útján intézzenek föl hívást a háztulajdonosokhoz, hogy javítási munkálatok végzetésével adjanak keresetet a munkanélkülieknek, mert ez legjobb orvosság a bolsevizmus ellen. (Helyeslés a munkaadók között.) Ismétli, lehet annyi anyagot szerezni, hogy dolgozhassunk. Különben is, ha valaki egy pár cipőt, vagy egy konyhaszéket megrendel, már segít valamit a munkanélküliségen.

Dr. *Somogyi Szilveszter*: A házak tömeges javításával segíthetnénk a munkanélküliek egy részén, de kérdés, lenne-e foganatja a háztulajdonosokhoz intézett föl hívásnak.

Építsünk magánházakat!

Moskovitz Lajos: A körtöltésen kívül van egy telep 400 házparcella számára. Közel esik a téglagyár. Anyaghiánytól nem kell félni. Az építkezéstől ne tartson vissza az, hogy a várostól valamivel messzebbre eső telekről van szó, hogy ott majd újabb kiadásai lennének a közigazgatásnak.

Dr. *Somogyi* polgármester: A kislakások építésével már sokszor foglalkoztunk, pénzhiány, anyaghiány miatt eddig még nem tudtuk a dolgot nyélbeütni. De most ne távoli tervezetekkel foglalkozzunk, hanem azzal, hogy a munkanélküliségen miképpen lehetne már *holnap* valahogy segíteni.

Kötelező házjavítás.

Ottovay Károly azt indítványozza, hogy mivel a háztulajdonosok önként aligha javíttatnának, tegyék *hatóságilag kötelezővé* a megrongált házak tatarozását. Szerinte erre joga van a hatóságnak, mert végeredményben minden tulajdon az — államé. (Derűtség.)

— Kommunista, szólt közbe valaki.

— Én? — kérdezte *Ottovay* s erre általános lett a derűtség.

— Dehogy is beszélnek kommunista értelemben, folytatja a szónok, csak azt akarom mondani, hogy *akinek vagyont adott a Mindenható, az köteles azt gondozni*. Közegészségi, közbiztonsági tekintetből kell megkövetelni a házjavítást. Járjanak a hatóság megbízottai házról-házra s vegyék jegyzékbe a javítanivalókat.

— Nem lehet!

— Már hogynem lehetne! A javítanivalókat aztán végeztessék el a munkanélküliekkel. Meg kell még jegyeznie, hogy a munkásszótály megköveteli a magas béreket, de igen sokan vannak, akik a bérért nem dolgoznak.

— Ugy van! — kiáltják egyik oldalról.

— Nem áll! — kiáltják a munkások képviselői.

A régi Munkásotthon.

Ezután *Körmendy Mátys* indítványozta, hogy a házigazdáknak tegyék lehetővé, hogy az alatt, míg egyes lakásokat javítanak, a lakókat a régi Munkásotthonba költöztessék.

Benes János, a munkásság egyik képviselője kifejti, hogy a munkanélküliséget nem orvosolják azzal, ha az anyagokat az iparosoknak osztják ki, mert az iparosok elsősorban a maguk hasznára dolgoztatniak. Közvetlenül a munkanélküli proletárságot kell a kereseti alkalmakban részesíteni. Nagyobb üzemek kellenek. A repülőtéri anyagok feldolgozásával is legalább száz munkást lehetne foglalkoztatni. Ha a kisiparosoknak adják ki a házjavítási munkákat, akkor azok hónapokig el fogják huzni, munkásoknak munkát nem adnak s a munkanélküliség ismét megmarad. (Helyeslés a munkásság képviselői közt.) *Körmendy* indítványára azt mondja, hogy az csak a munkásság provokálása. A régi Munkásotthont a vasutas-munkások foglalják el. Az tehát nem üres, de a helyiség köztudomás szerint családok betelepítésére különben sem alkalmas. Azt ajánlja, hogy egyenesen a munkanélkül váló munkásságnak adjanak munkaalkalmakat. Szólt még arról, hogy a munkanélküliséget szaporítják a fölmondásokkal, a kollektív szerződések megszegésével.

Mennyi a munkanélküli?

Vértes Miksa szerint így minden előkészület nélkül, mikor azt sem lehet tudni, hogy az egyes szakmákban mennyi a munkanélküli, teljesen hiábavaló a tárgyalás.

Dr. *Somogyi* polgármester: A munkanélküliek száma körülbelül 6000. A városházán van róluk kimutatás, de ez a mostani megbeszélésnél fölösleges.

Ferenczi szocialistapárti titkár szerint a munkanélküliek száma nem 6000, hanem a 7500-nál is több. Pontos adatai most nincsenek arról, hogy szakmák szerint mennyi a